Politika upravljanja Ljubljanske borze, d.d., Ljubljana

LJUBLJANSKA BORZA
LJUBLJANA *Stock Exchange*

Ljubljana, 21. januar 2019

Uprava in nadzorni svet Ljubljanske borze, d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: Ljubljanska borza oziroma borza), sta na podlagi Kodeksa upravljana javnih delniških družb, ki je v veljavi od 1. 1. 2017 dalje, na svoji seji dne 21. 1. 2019 sprejela naslednjo:

Politiko upravljanja Ljubljanske borze, d.d., Ljubljana

Politika upravljanja Ljubljanske borze, d.d., Ljubljana (v nadaljevanju: Politika upravljanja) določa poglavitne usmeritve upravljanja borze z upoštevanjem zastavljenih dolgoročnih ciljev borze in v kateri se znotraj zakonskih in statutarnih določb uprava in nadzorni svet borze zavezujeta ter javno razkrivata, kako bosta vodila in nadzirala družbo.

Uprava in nadzorni svet s tem dokumentom javno razkrivata, kako bosta nadzirala in vodila družbo v obdobju sprejema te politike do vsakokratne spremembe le-te. Ta dokument je dostopen na spletnih straneh borze, z aktualnimi usmeritvami korporativnega upravljanja posodobljene inačice pa bodo vsebovale tudi datum zadnje posodobitve.

1. Poglavitne usmeritve upravljanja

Ljubljanska borza je nejavna delniška družba, ki si na trgu kapitalskega trga prizadeva biti sodoben in učinkovit upravljavec domačega organiziranega trga kot dela regionalnega trga Srednje in Vzhodne Evrope.

Ljubljanska borza je od 30. 12. 2015 v 100 % lastništvu Zagrebačke burze d. d. (v nadaljevanju: Zagrebška borza) in deluje po dvotirnem sistemu upravljanja, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet.

1.1. **Misija**

Naša primarna naloga in dolgoročno poslanstvo je zagotavljanje nemotenega in transparentnega delovanja organiziranega borznega trga. To vlogo bomo tudi v prihodnje opravljali z najvišjo stopnjo integritete. Poleg upravljavca borznega trga bomo v prihodnje aktivno delovali na razvoju domačega kapitalskega trga v segmentu malih in srednje velikih podjetij.. Malim podjetjem želimo približati borzo in mehanizme, s katerimi lahko tudi mala podjetja lažje dosegajo svoje ekonomsko-finančne cilje.

1.2. **Vizija**

Postati želimo informacijsko križišče ter finančno stičišče domačega in del regijskega kapitalskega trga. Vsem uporabnikom naših storitev in poslovnim partnerjem želimo ponuditi najkvalitetnejše storitve, jih nenehno izboljševati, dopolnjevati in postavljati korak pred konkurenco. Naša vizija je postati najsodobnejša in najhitreje rastoča borza Jugovzhodne Evrope.

1.3. **Vrednote**

Borza in njena ekipa smo zavezani visokim etičnim in strokovnim standardom, ki uporabnike naših storitev in vse preostale deležnike domačega kapitalskega trga venomer postavljajo v ospredje. S pridružitvijo borze iniciativi Združenih narodov SEE Initiative smo se zavezali k dolgoročnemu razvoju vzdržnega gospodarstva in dvigovanju moralnih vrednot družbe. Skladno z zavezami smo prevzeli vlogo skrbnika razvoja domačega kapitalskega trga tako velikih kot malih podjetij, spodbud na področju financiranja ekološko vzdržnih

projektov, transparentnosti korporativnega upravljanja družb ter enakopravne obravnave zaposlenih, ne glede na starost, spol, rasno in versko pripadnost.

2. Referenčni kodeks

Ljubljanska borza v okviru svoje strukture upravljanja upošteva potrebe upravljanja in nadzora Zagrebške borze, kot obvladujoče družbe. Za referenčni kodeks se je Ljubljanska borza odločila upoštevati Slovenski kodeks javnih delniških družb, ki ga je skupaj z Združenjem nadzornikov Slovenije podpisala dne 27. oktobra 2016. Kodeks je dostopen na spletnih straneh Ljubljanske borze http://www.ljse.si/ v slovenskem in angleškem jeziku.

3. Strategije komuniciranja in sodelovanja s posameznimi skupinami deležnikov

Glavne interesne skupine Ljubljanske borze, s katerimi si prizadevamo za doseganje zastavljenih ciljev družbe so borzni člani, izdajatelji in svetovalci, zaposleni, obvladujoča družba in edini delničar, Agencija za trg vrednostnih papirjev, mediji, investicijska javnost in dobavitelji ter zunanji izvajalci.

Komuniciranje z glavnimi deležniki družbe je namenjeno obveščanju. Hkrati pa se zavedamo, da sta ugled in kredibilnost finančne institucije, kot tudi širše, kapitalskega trga na splošno, odvisni od javnega mnenja. Zato si s strategijo komuniciranja z glavnimi deležniki in ob nagovarjanju lokalne in širše skupnosti prizadevamo za krepitev ugleda in povrnitev zaupanja v Ljubljansko borzo in kapitalski trg nasploh. Prepričani smo, da bo k temu pripomogla tudi proaktivna in pozitivna komunikacija pri informiranju vseh deležnikov.

V povezavi z novo iniciativo in vlogo, ki jo je sprejela borza na področju spodbujanja gospodarstva v segmentu malih in srednje velikih podjetij, bo nadaljnje komuniciranje z javnostjo temeljilo na osveščanju tako podjetniške kot tudi investicijske javnosti. Dvigovanje prepoznavnosti nove vloge borze in zavedanja javnosti o novih storitvah borze je ključnega pomena tudi za dolgoročni razvoj celotnega domačega kapitalskega trga. Strategija komuniciranja bo, poleg splošnega obveščanja in nagovarjanja javnosti, temeljila na individualnem pristopu – predstavitvi našega delovanja posameznim dotičnim deležnikom in povabilu le teh k sodelovanju oziroma priključitvi v kapitalski eko sistem borze.

3.1. **Borzni člani, izdajatelji, svetovalci**

Ljubljanska borza se zaveda, da je odnos do naših partnerjev – borznih članov in izdajateljev – ključni vzvod uspešnosti poslovanja. Poleg tega je borza s svojimi partnerji v neposrednem stiku zaradi zagotavljanja učinkovitega upravljanja borznega trga in trga SI ENTER, zato jih borza tekoče obvešča o vseh dejavnostih na obeh trgih borze, in sicer na naslednje načine:

- preko sistema za elektronsko obveščanja - sistem SEO – o vseh aktivnostih na trgih, ki jih upravlja borza,
- neposrednih okrožnic in obvestil, ki so namenjena samo članom ali izdajateljem,
- ob bistvenih spremembah pravil in priporočil, ki urejajo obveznosti borznih članov in izdajateljev, so vabljeni k posredovanju svojih pripomb na predpise borze,
- na dogodkih, ki jih organizira borza, kot so finančne in investicijske konference ter drugih strokovnih srečanjih,

- z organizacijo družabnih dogodkov, na katerih se lahko v neformalnem okolju navežejo tudi neformalni stiki.

Pomembna strokovna in razvojna vprašanja s področja borznih članov oziroma izdajateljev ter organiziranega trga vrednostnih papirjev v Sloveniji borza obravnava tudi preko dveh posvetovalnih organov borze – Sveta borznih članov in Sveta izdajateljev. Člani obeh svetov delujejo v interesu vseh borznih članov in vseh izdajateljev borznega trga, ter v interesu razvoja kapitalskega trga.

Svetovalci v segmentu PROGRESS na trgu SI ENTER so pomemben glasnik in spodbujevalec nadaljnjega razvoja domačega kapitalskega trga v segmentu malih in srednje velikih podjetij. Status Svetovalca je podeljen podjetjem, ki na dnevni bazi sodelujejo in na kakršen koli način svetujejo podjetjem pri sprejemanju raznolikega nabora poslovnih odločitev. Večina njih je vezana na financiranje, prenose lastništev in optimizacijo poslovanja, kar sovpada z namenom delovanja MTF trga za mala in srednja podjetja (segmenti Progress, Advance).

3.2. Zaposleni

Za doseganje zastavljenih ciljev so zaposleni najpomembnejša vrednost, zato borza skupaj z zaposlenimi gradi kulturo medsebojnega zaupanja, spoštovanja, sodelovanja in timskega dela. Skrb za dobre medsebojne odnose, kakovost življenja in dela, optimalni delovni pogoji, zanimivi delovni izzivi, socialna varnost in skrb za varno delo so temelji spodbudnega delovnega okolja, v katerem lahko cilje in potrebe posameznika povezujemo s cilji borze.

Zavedamo se, da je v kolektivu z majhnim številom zaposlenih še toliko bolj pomembna odkrita in dvosmerna komunikacija, ki poteka predvsem na naslednje načine:

- na dnevnih jutranjih kolegijih odgovornih oseb, ki obravnava tekoče operativne aktivnosti in naslavlja tudi razvojna vprašanja za izboljšanje kakovosti borznih storitev,
- na razširjenih sejah uprave, na katerih se obravnavajo vse tekoče in strateška vprašanja,
- preko informiranja zaposlenih po sejah nadzornega sveta, na se zaposleni lahko seznanijo tudi s stališči in usmeritvami lastnika,
- na letnih razgovorih zaposlenega z neposredno vodjo oziroma z upravo borze, kjer se obravnavajo osebno zadovoljstvo, pričakovanja uprave in postavljajo osebni cilji zaposlenega,
- komunikacija z zaposlenimi se odvija tudi preko delavskega zaupnika, ki je predstavnik zaposlenih v nadzornem svetu,
- na neformalnih druženjih, ki jih družba organizira za potrebe team-buildinga in krepitev medsebojnih odnosov.

3.3. Obvladujoča družba in edini delničar

Zagrebška borza je udeležena v lastništvu Ljubljanske borze v deležu 100 % in kot taka tudi edini delničar. S korporativnega vidika sta družbi v razmerju odvisna – obvladujoča družba.

Zagrebška borza je od 31. 8. 2016 javna delniška družba, katere delnice so uvrščene na trg Zagrebške borze, zato imata obe borzi sklenjen poseben dogovor glede razkrivanja pomembnih poslovnih informacij s strani Ljubljanske borze, ki bi potencialno imele vpliv na ceno delnic Zagrebške borze.

Ljubljanska borza komunicira z Zagrebško borzo kot edino delničarko z objavo svojih sporočil na javnih spletnih straneh borze, neposredno s pošiljanjem priporočenih pošiljk o obvestilih glede sklica skupščine in sprejetih sklepov oziroma na sami seji skupščine.

3.4. Agencija za trg vrednostnih papirjev

Poslovanje borze in upravljanje borznega trga ter trga SI ENTER nadzira Agencija za trg vrednostnih papirjev, kateri borza redno poroča v skladu z zakonom in evropsko zakonodajo, ki se neposredno uporablja. Izven regulatornih obveznosti ima borza s svojim nadzornim organom vzpostavljen obojestranski profesionalni odnos, kar omogoča vsem ključnim deležnikom učinkovito opravljanje njihovih nalog in izpolnjevanje zastavljenih ciljev.

Tudi z drugim državnimi organi si borza prizadeva za dobro in celovito sodelovanje ter spoštovanje njihovih odločitev.

3.5. Mediji

Ljubljanska borza komunicira s širšo javnostjo preko svoje spletne strani in mediji, s katerimi vzdržujemo redne stike in jim ob pomembnih dogodkih pošiljamo obvestila za medije ali organiziramo konference za novinarje. Za komuniciranje z mediji je pristojna uprava in od nje pooblaščene osebe.

3.6. Investicijska javnost

Ljubljanska borza, s pomočjo svojih partnerjev, kot so Centralna klirinško depotna družba, d.d., (KDD), borzni člani in drugimi partnerji doma in v tujini organizira in sponzorira predstavitve (roadshowe) slovenskih borznih družb. Osnovni namen teh promocij je povečati prepoznavnost najboljših slovenskih podjetij med tujimi portfeljskimi vlagatelji, povečati njihovo prisotnost na slovenskem kapitalskem trgu in s tem tudi likvidnost delnic na Ljubljanski borzi.

Promocije najvidnejših slovenskih izdajateljev organiziramo v različnih evropskih in svetovnih finančnih centrih, kjer podjetja v prezentacijah in na individualnih sestankih predstavijo svoje načrte za razvoj in poslovanje v prihodnje.

3.7. Dobavitelji in zunanji izvajalci

Upravljanje trgov borze predstavlja kompleksno dejavnost, zato je Ljubljanska borza operativno izvajanje nekaterih svojih funkcij predala v izvajanje izkušenim in profesionalnim zunanjim izvajalcem. Medsebojne pravice in obveznosti pogodbenih strank za potrebe zunanjega izvajanja so opredeljene v medsebojno sklenjenih pogodbah.

Borza s svojimi dobavitelji in zunanjimi izvajalci gradi partnerski odnos, ki temelji na dolgoročnosti poslovnih odnosov, ki borzi zagotavljajo stabilnost poslovanja in izvajanja njenih storitev. Zavedamo, da le dosledno izvajanje in izpolnjevanje svojih obveznosti do dobaviteljev oziroma zunanjih izvajalcev utrjuje ugled borze v poslovnem okolju in pri investicijski javnosti.

4. Politike transakcij med družbo in povezanimi družbami, vključno z njihovimi člani uprave in nadzornega sveta

Ljubljanska borza posluje z Zagrebško borzo kot obvladujočo družbo na tržni osnovi. Borza v okviru Poročila in pojasnil o razmerjih Ljubljanske borze z obvladujočo družbo Zagrebško borzo oziroma z njo povezanimi družbami za preteklo leto oceni in izjavi, ali je prišlo v preteklem letu do kakršnega koli prikrajšanja ali

oškodovanja pri posameznih pravnih poslih in ali je prišlo do kakšnega dejanja, ki bi jih Ljubljanska borza storila ali opustila na pobudo ali v interesu obvladujoče družbe ali z njo povezanih družb.

Poročilo o odnosih do povezanih oseb se revidira in obravnava na seji nadzornega sveta skupaj z revizijskim poročilom o računovodskih izkazih. Povzetek pojasnil o razmerjih Ljubljanske borze z obvladujočo družbo se vključi tudi v letno poročilo.

Člani uprave in direktorica sektorja za pravne in splošne zadeve Zagrebške borze opravljajo funkcijo članov nadzornega sveta Ljubljanske borze.

5. Zaveza o vzpostavitvi sistema ugotavljanja nasprotja interesov in neodvisnosti članov uprave/nadzornega sveta

Člani uprave in nadzornega sveta se morajo pri izvajanju svojih nalog in odločanju izogibati okoliščinam in ravnanjem, ki pomenijo ali bi lahko vodile v nastanek nasprotja med interesi borze in osebnimi interesi tega člana oziroma osebe, ki ima s tem članom skupne gospodarske, politične ali druge interese in ki se kažejo v skupnem nastopanju in delovanju tega člana in te osebe. Član uprave in nadzornega sveta mora pri svojem delovanju in odločanju upoštevati interese borze ter jim podrediti morebitne drugačne osebne ali posamične interese delničarjev, uprave, javnosti ali drugih oseb.

Nadzorni svet in uprava mora v primeru ugotovljenega obstoja nasprotja interesov oziroma okoliščin, ki bi lahko vodile v nastanek nasprotja interesov, brez odlašanja sprejeti ustrezne ukrepe z namenom odprave nasprotja interesov ali vzpostavitve nadzora nad okoliščinami, ki bi lahko vodile v nasprotje interesov.

Ugotovljen obstoj nasprotja interesov je lahko tudi podlaga za razrešitev člana nadzornega sveta, če nadzorni svet ugotovi pomembno nasprotje interesov, katerega član nadzornega sveta ne more odpraviti ter v skladu s to ugotovitvijo sprejeti ustrezne ukrepe, in/ali za uvedbo kazenskih in/ali odškodninskih sankcij zoper člana nadzornega sveta. Zato se člani nadzornega sveta še toliko bolj zavedajo svojih dolžnosti o obveščanju nadzornega sveta o obstoju nasprotja interesov.

6. Zaveza nadzornega sveta o ocenjevanju lastne učinkovitosti

Nadzorni svet enkrat letno ovrednoti svojo sestavo, poslovanje, potencialna nasprotja interesov posameznih članov nadzornega sveta, nasprotja interesov borze z interesi borznega trga, nasprotja interesov med borzo in njeno nadrejeno družbo, okoliščine, ki lahko vplivajo na spremembo ocene primernosti članov nadzornega sveta, delovanje posameznih članov in nadzornega sveta kot celote, delovanje komisij nadzornega sveta ter sodelovanje z upravo borze. Pri tem nadzorni svet določi morebitne ukrepe za izboljšanje svoje učinkovitosti (sestava, izobraževanje, dinamika in udeležba na sejah, informiranje in priprava na seje ipd.), potencialna nasprotja interesov posameznih članov ter delovanje nadzornega sveta in tudi sodelovanje z upravo.

7. Izjava o oblikovanih komisijah nadzornega sveta

Skladno s Statutom borze in Poslovnikom nadzornega sveta borze lahko nadzorni svet oblikuje posebne komisije nadzornega sveta, ki so lahko ustanovljene za ves čas trajanja mandata nadzornega sveta ali pa

so oblikovane ob nastopu izrednih dogodkov, za učinkovito rešitev izredno zahtevnih zadev. Komisije nadzornega sveta lahko pripravljajo predloge sklepov nadzornega sveta in skrbijo za njihovo uresničevanje, ne morejo pa odločati o vprašanjih, ki so v pristojnosti nadzornega sveta. Nadzorni svet določi tudi sestavo in člane posamezne komisije.

Za potrebe imenovanje novega člana uprave ali nadzornega sveta lahko nadzorni svet skladno s Politiko za oceno primernosti članov uprave in nadzornega sveta po potrebi imenuje Komisijo za imenovanja, ki izdela oceno primernosti kandidata novega člana uprave ali nadzornega sveta.

Ljubljanska borza bo v letu 2019 zaradi uskladitve z novim Zakonom o trgu finančnih instrumentov ustanovila revizijsko komisijo in komisijo za tveganja.

8. Opredelitev sistema upravljanja

Ljubljanska borza deluje po dvotirnem sistemu upravljanja, na podlagi katerega družbo vodi uprava, njeno delo nadzira nadzorni svet. Uprava in nadzorni svet tesno sodelujeta.

Organi borze so uprava, nadzorni svet in skupščina, poleg tega ima borza tudi dva posvetovalna organa, to sta Svet članov in Svet izdajateljev, ki sicer nimata neposrednega vpliva na upravljanje borze, s svojo svetovalno funkcijo pa posredno prispevata k doseganju njenega poslanstva in strategije.

Statut družbe, kot temeljni pravni akt, dopolnjuje kogentna zakonska določila in podrobneje določa razdelitev odgovornosti med upravo in nadzornim svetom ter način njunega sodelovanja. Statut borze je dostopen na javnih spletnih straneh borze http://www.ljse.si/ v slovenskem in angleškem jeziku. Sicer pa delo teh organov usmerjajo tudi določila vsakokrat veljavnih poslovnikov o njihovem delu.

Uprava seznani nadzorni svet o vseh odločitvah, ki bi lahko pomembno vplivale na poslovno, finančno ali pravno stanje družbe.

Redna komunikacija poteka med predsednikoma obeh organov, uprava in nadzorni svet pa usklajujeta svoja stališča na rednih sejah nadzornega sveta.

Uprava vodi družbo samostojno in na lastno odgovornost.

9. Varovanje interesov zaposlenih v družbi

Pri upravljanju s človeškimi viri se zavedamo, da bomo le z motiviranimi in zadovoljnimi zaposlenimi lahko dosegli visoko zastavljene cilje, zato imamo vzpostavljen učinkovit sistem nagrajevanja in napredovanja, skrbimo za nenehno izobraževanje in razvoj zaposlenih ter spremljanje njihovega zadovoljstva.

Zavedamo se, da razvoj izvira iz znanja, zato si prizadevamo za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje zaposlenih v skladu s potrebami delovnega procesa, s čimer jim omogočamo razvoj na strokovnem in osebnem področju ter napredovanje v karieri.

Borza daje velik pomen zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu. Zavedamo se, da lahko zaposleni učinkovito in kakovostno opravljajo svoje delo samo v varnem in zdravju prijaznem delovnem okolju. Zato si nenehno prizadevamo zmanjševati raven tveganja, ki je posledica izvajanja delovnih procesov.

V majhnem kolektivu je odkrita in neposredna komunikacija še toliko bolj pomembna, preko katere si prizadevamo za vzpostavitev produktivnega delovnega ozračja, povečanje občutka pripadnosti in spoštovanja in zaupanja.

10. Končne določbe

Politika upravljanja predstavlja opis obstoječega načina upravljanja in jo je sprejela uprava dne 21. 1. 2019, nanjo pa je podal soglasje nadzorni svet Ljubljanske borze na svoji seji dne 24. 1. 2019.

Veljati začne z dnem soglasja s strani nadzornega sveta in velja do njene spremembe.

Zainteresirano javnost se seznani z objavo Politike upravljanja na spletni strani www.ljse.si v slovenskem in angleškem jeziku.

Ljubljana, 21. 1. 2019

Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana

mag. Nina Vičar
članica uprave

mag. Aleš Ipavec
predsednik uprave